

Spis treści / Table of Contents / Inhaltsverzeichnis*

Przedmowa Jego Ekscelencji Jana Tyrawy, księdza biskupa diecezji bydgoskiej	12
Opening Statement by his Excellency Jan Tyrawa, Bishop of Bydgoszcz Diocese	13
Rüdiger Pfeiffer-Rupp	
Grußwort zur Eröffnung der Tagung „Glocken im christlichen Europa“ seitens des Deutschen Glockenmuseum e.V.	14
Powitanie uczestników sympozjum „Dzwony w chrześcijańskiej Europie” wystosowane przez Niemieckie Muzeum Dzwonów (DGM e.V.)	17
Address Made at the Opening of the Symposium “Bells in Christian Europe” on Behalf of the German Bell Museum Association (DGM e.V.)	19
Gerard Guźlak	
Kultura dzwonu. Wprowadzenie do tomu i serii wydawniczej	22
The Bell Culture. An Introduction to the Volume and Series	45

* Każdy z tytułów umieszczony w spisie treści jako pierwszy oznacza oryginalny język, w którym opublikowany został pełen tekst artykułu (tzn. polski, angielski, niemiecki). Zapisane poniżej pierwszej dwie kolejne wersje tytułu oznaczają streszczenia artykułu, których dokonano w j. polskim, j. angielskim lub w obu tych językach.

Each title in the Table of Contents appearing first implies the original language, in which the complete text of an article has been published (i.e. Polish, English, German). The two first subsequent title versions below indicate a summary of an article, written in Polish, English or both languages. Bibliographical details in footnotes correspond to the style of the Polish National Library, that is: titles of articles given in italics and titles of periodicals in normal font.

Jeder Beitrag wird im Inhaltsverzeichnis zuerst in der Originalsprache angegeben, in welcher der Volltext des Artikels veröffentlicht ist (z.B. in Polnisch, Englisch oder Deutsch). Die ein oder zwei darauf folgenden Versionen des Artikels sind Zusammenfassungen in englischer und/oder polnischer Sprache. Die bibliographischen Angaben folgen dem Muster der polnischen Nationalbibliothek (BN), d.h. die Titel einer Publikation werden kursiv und die Titel von Zeitschriften mit normaler Schrift in Anführungszeichen dargestellt.

DZWON W HISTORII CHRZEŚCIJAŃSTWA**The Bell in Christian History****Die Glocke in der christlichen Geschichte****Mieczysław Rokosz**

- Dzwony królewskiej katedry na Wawelu w Krakowie
(komunikat) 49
- Bells of the Royal Wawel Cathedral, Cracow (communiqué) 65

Jörg Poettgen

- Die Entwicklung der Glockeninschriften in Mitteleuropa
bis zur Reformation 66
- Rozwój inskrypcji dzwonowych w Europie Środkowej
do reformacji 73
- The Development of Bell Inscriptions in Central Europe
before the Reformation 74

Krzysztof Maciej Kowalski

- Dawne dzwony kościelne na terytorium gminy Stegna.
Obserwacje wybranego na Mierzei Wiślanej mikropejzażu
kampanologicznego 76
- Former Church Bells on the Territory of the Stegna Borough.
Observations on the Campanological Microlandscape
of the Vistula Spit 99

Waldemar Rozykowski

- Funkcje dzwonów w krzyżackiej wspólnocie zakonnej
w Prusach 100
- Functions of Bells in the Teutonic Conventual Community
in Prussia 111

Claus Peter

- Lutke Rose von Bielefeld — ein Glockengießer
aus der van-Wou-Nachfolge im brandenburgisch-pommerschen
Grenzgebiet zwischen Polen und Deutschland 112
- Lutke Rose von Bielefeld — ludwisarz brandenbursko-pomorskiego
i polsko-niemieckiego regionu granicznego, sukcesor tradycji
odlewniczych mistrza van Wou 140
- The Bellfounder Lutke Rose von Bielefeld, Successor
to van Wou from the Brandenburg-Pomeranian Polish-German
Border Region 141

Marceli Tureczek

- Dzwony między Śląskiem, Brandenburgią i Pomorzem.
Krótka retrospekcja dotychczasowych badań oraz wyzwania
(komunikat) 142
- Bells between Silesia, Brandenburg and Pomerania. A short
Retrospect of Past Study and Challenges (communiqué) 153

Piotr Jamski, Rafał Nestorow

- Wissenschaftliches Projekt / über das Projekt: „Rettungsaktion
für Glocken 1915-1921. Inventarisierung der Glocken,
die aus den ehemaligen Gebieten der polnisch-litauischen
Adelsrepublik stammen und durch die russischen Machthaber
evakuiert wurden” 154
- Projekt naukowy / o projekcie: „Ratownictwo Dzwonów
1915-1921. Inwentaryzacja dzwonów pochodzących z dawnych
ziem Rzeczypospolitej, ewakuowanych przez władze rosyjskie” .. 170
- Research Project / about the Project: “Bell Rescue 1915-1921.
An Inventory of Bells Coming from the Former Polish Lands
evacuated by Russian Authorities” 171

Maria A. Ivanova

- Early History of Church Ringing in the Monasteries
of The Holy Mount Athos 172
- Wczesna historia dzwonienia w monastyrach
Świętej Góry Athos 178

Anna N. Guseva

- Ancient European Bells in Russia 179
- Starożytne europejskie dzwony w Rosji 186

Marta Trojanowska

- Historia zapisana na dzwonach z Daromina 187
- History Inscribed on Bells from Daromin 206

DZWON W KULTURZE CHRZEŚCIJAŃSKIEJ**The Bell in Christian Culture****Die Glocke in der christlichen Kultur****Danuta Künstler-Langner**

- Symbolika dzwonów w kulturze i literaturze dawnej Europy 209
- Symbolism of Bells in the Culture and Literature of Old Europe ... 220

Natalia Rezmer-Mrówczyńska

Symbolika dzwonu w kulturze i literaturze polskiego
oświecenia 221

Symbolism of the Bell in the Culture and Literature
of the Polish Enlightenment 234

Krzysztof Przegiętka

Dzwon jako element dziedzictwa kulturowego i tradycji 235

The Bell as an Element of Cultural Heritage and Tradition 281

Vladimir I. Pestretsov

National Originality of Russian Bell Art 282

Narodowe źródła rosyjskiej sztuki dzwonowej 287

Natalia V. Tararatskaya

Modern Concerts and Festivals of Bell-Ringing in Russia 288

Współczesne koncerty i festiwale dzwonienia w Rosji 292

Elena G. Shatko

Author about the Book „Колокольный звон — душа народа” /
“Bell Ringing — the Soul of the People” 293

Autor o książce „Dźwięk dzwonu — dusza narodu” 308

Libertas Klimka

Die Glocken in der litauischen Folklore und Mythologie 309

Dzwony w litewskim folklorze i mitologii 313

Bells in Lithuanian Folklore and Mythology 314

Justyna Urban

Dysonans czy harmonia? Dzwony w poezji Józefa Czechowicza . . 315

Dissonance or Harmony? Bells in the Poetry
of Józef Czechowicz 328

Anna Pietrzak

Dzwony w piosenkach 329

Bells in Songs 339

Martyna Kubanek

Motyw dzwonu w sztuce ulicznej 340

The Bell Motif in Street Art 344

Michał Frąszczak

- Dzwony w obyczajowości mieszkańców prowincji
na przykładzie polskich i włoskich seriali komediowych 345
- Bells in the Customs of Provincial Residents based
on Polish and Italian Comedies 351

Joanna Maria Tomaszewska

- Symbolika wybranych dzwonów oraz ich obecność
w przestrzeni internetowej 352
- The Symbolism of Selected Bells and their Presence
on the Internet 364

DZWON W UJĘCIU AKUSTYCZNYM**The Bell from an Acoustic Viewpoint****Die Glocke aus akustischer Perspektive****Rüdiger Pfeiffer-Rupp**

- Grundlagen der Struktur des Glockenklanges —
am Beispiel einiger Glocken in Polen 367
- Podstawy struktury dźwięku dzwonów — na przykładzie
kilku dzwonów w Polsce 407
- The Structure of Bell Sounds — some Basics, with special
Reference to Selected Bells in Poland 408

Pavel V. Sharikov

- Acoustic Studies of Bells in Russia 409
- Badania akustyczne dzwonów w Rosji 413

DZWON W UJĘCIU TECHNICZNYM**The Bell from the Technical Viewpoint****Die Glocke aus technischer Perspektive****Zbigniew Piłkowski**

- Dzwon — konstrukcja i mikrostruktura 417
- A Bell — Construction and Microstructure 423

Aldona Garbacz-Klempka

Stanisław Rządkosz

Tomasz Węclawowicz

Katarzyna Zamulińska

Badania metaloznawcze zabytkowych dzwonów Krakowa 424

Metallurgical Studies of Ancient Cracow Bells 442

DZWON W ODMIENNYCH KULTURACH

I PRAKTYKACH

The Bell in Various Cultures and Practices

Die Glocke in verschiedenen Kulturen und Praktiken

Sylwia Gil

Dźwięki łączące światy — o dzwonach i dzwonicach w Birmie . . . 447

Sounds Connecting Worlds — about Bells and Little Bells
in Burma 454

Jerzy Faryno

Przetapianie dzwonów i pomników (transfer semantyki) 455

Bells and Monuments Recasting (Semantic Transfer) 484

POSŁOWIE / POSTSCRIPT / NACHWORT

Claus Peter

Rückschau auf die Tagung und Blick in die Zukunft
des wissenschaftlichen Glockenwesens in Polen
und Glocken-Europa 487

Podsumowanie sympozjum oraz prognozy dotyczące
polskich i europejskich badań dzwonów 490

Gintautas Žalėnas

Rozdroża kampanologii europejskiej — refleksje
po zakończeniu sympozjum bydgoskiego 492

Krzysztof Maciej Kowalski

O nowoczesnej kampanologii historycznej 499

SUMMARY OF POSTSCRIPT

- C. Peter: Résumé of the Symposium and Future Prognosis
regarding Polish and European Scientific Studies of Bells;
G. Žalėnas: Crossroads of European Campanology — Reflection
after the Conclusion of the Bydgoszcz Symposium;
K.M. Kowalski: About Modern Historical Campanology 501

ANEKS / SUPPLEMENT / NACHTRAG**Rüdiger Pfeiffer-Rupp**

- Die vierzehn tontiefsten Glocken West-, Mittel- und Südosteuropas
— unter Einschluß der sechs tontiefsten Exportglocken
aus West- und Mitteleuropa — jeweils bis zur Tonstufe des° 505
- An inventory of the fourteen deep-voiced bells (< Db₃)
to be found in Western, Central and South Eastern Europe
including a supplement of six of the most deep-voiced bells
to have been exported from Western and Central Europe 519
- Fotografia / Photo 520
- Biogramy autorów / Biographical Notes on Contributors /
Biographische Hinweise zu den Autoren 521
- Indeks nazwisk 533